

He Whārangi Mōhiotanga mā te Kaitiaki

Taitara Rangahau:

He Rangahau mō te Toto Tikitū i roto i ngā Kohuki Aroākapa i Aotearoa (SWiFT Aotearoa): *He Whakamātautau Āheinga Tipako Matapōkere i āta Whakahaeretia e Aromatawai ana i ngā Toto Tikitū Mōtepe-Nui ina whakatairitea ki te Toto Tikitū Mōtepe-Iti i mua i te taenga ki te Hōhipera i ngā Ikura Kohuki*

Ngā Kaitūhura Matua:

Tākuta Alana Harper
Tākuta Richard Charlewood

Kaitautoko:

Te Ratonga Toto o Aotearoa

Kupu Whakataki

E whai wāhi ana te Northern Rescue Helicopter Limited (i mōhiotia rā i mua ko te Auckland Rescue Helicopter Trust) me Te Ratonga Toto o Aotearoa ki tētahi rangahau mātainga. Tā tēnei rangahau he tūhura i ngā momo whāingainga toto ka tukua ki ngā tūrora e hūtoto ana i muri i te pānga o ngā wharanga taumaha. He ōrite tēnei rangahau ki tētahi e kawea ana i Peretania (UK) e whai ana kia mōhio mehemea ka pai atu te pikinga o te ora o te hunga whiwhi pūtau whero me te wētoto, i te whiwhinga toto tikitū (pūtau whero, wētoto me ngā mōtepe) rānei.

He aha i tukua mai ai ēnei mōhiotanga ki ahau?

Inakuanei i pā tētahi wharanga taumaha me te rere nui o te toto o te tinana, ki tō tamaiti. Hei wāhi anō o te taurimatanga ohotaha mōna, i whakaae ngā tākuta i mua i te hōhipera, ngā manapou ohotata hoki, he tika kia whāngaia tō tamaiti ki te toto i mua i te taenga ki te hōhipera. I tēnei wā e noho ana a Northern Rescue Helicopter Limited i roto i tētahi whakamātau e tūhura ana i ngā taurimatanga mō te toto mō ngā tūrora kua tino whara te tinana. I noho ko ngā toto i whakamahia i roto i ngā taurimatanga tākuta ohotata mō tō tamaiti hei wāhi o tēnei whakamātautau.

I whakatauria te tikanga kia whāngaia ngā pūtau whero i mua i te taenga mai ki te hōhipera, i te wā kāore koe i reira ki te tuku whakaae, e te tākuta i mua i te hōhipera, e te tākuta whakaora tangata hoki, i mua rawa i te taenga mai ki te hōhipera mō te noho hauora o te tūrora te take.

Kua whakaae te komiti matatika kia whakatau te tākuta o mua, me te manapou ohotata i whai wāhi ki te tautiaki i tō tamaiti mehemea he pai mō te hauora o tō tamaiti kia uru ki tēnei

rangahau. Kua tuhia hoki te whakaaetanga kia whakaurua tō tamaiti ki te rangahau ki ō rātou tuhinga tākuta.

Mehemea e wātea ana, kua whakawhiti kōrero poto hoki mātou mō te rangahau ki a koe, ki ētahi atu o te whānau, ki ētahi hoa rānei i mua i tōna whakaurunga.

E inoi ana mātou ināianei kia whakaaro koe mehemea ka haere tonu te whāinga wāhi o tō tamaiti ki te rangahau.

Āta whakaarotia ngā mea e mōhio ana koe mō ngā whakataū, mō ngā hiahia, mō ngā kare ā-roto me ngā mahi kaingākau a tō tamaiti. Tēnā whakawhiti whakaaro ki tō tamaiti mō tana whāinga wāhi ki te whakamātautau, ā, me kōrero ki te taumata e tika ana ki te pakeke o te tamaiti. E rua ā mātou mātārere hei āwhina - kotahi mō ngā mea tamariki iho, kotahi mō ngā tamariki taipakeke ake.

Āta pānuitia nga mōhiohio e whai ake nei, ā, matapakina ki ētahi atu mehemea koinā tō hiahia. Tēnā pātai mai mō ngā mea e hiahia ana koe kia whakamāramatia, ki te hiahia rānei koe ki ētahi atu mōhiotanga.

Ki tā mātou e tūmanako nei, mā tēnei rangahau e whakapiki ake tā mātou taurima tūroro ka tino whara, me te hūtoto nui, ā ngā rā e tū mai nei. I mua i tō whakataū me whai wāhi tō tamaiti ki te rangahau, he tika kia mārama koe ki te take i mahia ai, ā, he aha ōna āhuatanga mō tō tamaiti.

Ki te whakataū koe kāore tō tamaiti e hiahia ana kia whai wāhi ki te rangahau, e kore rawa tana whakataū e whai pānga ki te taumata taurimatanga i a ia, ahakoa he aha.

He aha te kaupapa o tēnei rangahau?

2,000 ngā tāngata o Aotearoa ia tau ka tino kino te wharanga (kohuki) (trauma). He mea nui te wātea mea o ngā taurimatanga mātanga mō te pikinga anō o te ora i muri, ā, e tāpae ana a Northern Rescue Helicopter i ēnei ratonga puta noa i ngā takiwā huhua o ō tātou tāone, me te tuawhenua anō hoki.

He mea taketake te whāngainga toto mō te taurima i ngā pakarutanga toto nunui. Me he tāringa ahakoa iti i te tīmatanga o te whāngainga toto ka heke pea te tūponotanga ka ora te tangata. He mea tino hira te whiwhinga toto i runga i te hohoro, otirā mō ngā wāhi tuawhenua, taratahi hoki, he roa te takanga huarahi ki reira, he tino pērā. Nā reira, he rite tonu te whāngai toto a te Northern Rescue Helicopter ki ngā tūroro i te wāhi i whara ai te tangata, i te waka whakatopa rānei i mua i te taenga o te tūroro ki te hōhipera.

Mō te nuinga, arā ngā wāhanga toto huhua ka whakamahia mō ngā tūroro kua whara kohuki. Ko ētahi o ēnei wāhanga he pūtau toto whero (e kawē nei i te hāora puta noa i te tinana), te wētoto (kei roto ngā pūmau taketake mō te whakatepe) me ngā mōtepe (he pūtau ririki, he mea taketake hoki mō te whakatepe).

Tae mai ki tēnei rā, ko tā Northern Rescue Helicopter Limited he taurima i ngā tūrora e toto ana ki te toto tikitū, kārekau ōna mōtero, nā te mea kua oti ēnei te tātari atu hei wāhi o ngā mahi tukatuka toto paerewa. Ka kīa tēnei he "toto tikitū" i Aotearoa, ā, koia nei te taurimatanga paerewa mō ngā tāngata katoa ka whiwhi whāngainga toto.

He rerekē te rokiroki i ngā mōtepe i ētahi atu hua, ā, he uaua kē atu ki te kawē i runga i ngā waka tūrora whakatopa, nā reira mō te nuinga ka hoatu i muri i te taenga ki te hōhipera anake.

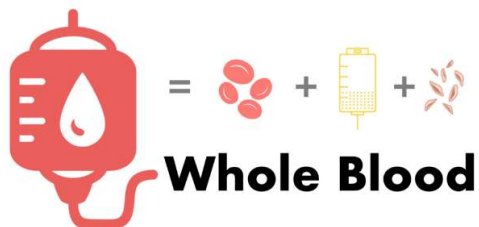
Kua oti tētahi tātari hou te tārei kāore e tangotango i ngā mōtepe i te toto tikitū. Kei roto i ngā toto tikitū ka mahia ki tēnei tātari hou he pūtau toto whero, he wētoto, me ngā mōtepe, ēnei katoa i te pēke kotahi. Ahakoa kāore tēnei momo toto tikitū i whakamahia noatia hei paerewa taurimatanga i Aotearoa, he pērā te whakamahi i Amerika me Kānata.

Tā tēnei rangahau SWiFT he tūhura i ēnei taurimatanga whāngai toto rerekē e rua mō ngā tūrora kua pakaru te toto i mua i te taenga ki te hōhipera. Mā te hoatu whāngainga toto o ngā wae katoa i te pēke kotahi ka pai ake pea ngā putanga me te hokinga ki te ora o te tūrora. Mā ngā mōtepe nei ka piki ake ngā mahi whakatepe, ka heke hoki te maha me te rahi o ngā whāngainga toto.

I roto i tēnei rangahau, ko tētahi rōpū tūrora ka whāngaia ki ngā pūtau toto whero me te wētoto kāore he mōtepe (te paerewa taurimatanga o nāiane). Ko tētahi o ngā rōpū tūrora ka whāngaia ki ngā pūtau toto whero, ki te wētoto me te mōtepe. Mā SWiFT e whakatairite ngā pānga o ngā taurimatanga e rua mā te aromātai i ngā putanga mō ngā ākongā, tae atu ki te rahi o ngā toto i whāngaia i te hōhipera me te kounga o te oranga i muri i tō rātou wharanga. Ka whakapokerehūtia ngā tūrora 1:1, te tikanga o tērā, 50% ōrau te tūpono whiwhi i te paerewa taurimatanga o nāiane, ā, 50% ōrau te tūponotanga o te whiwhinga whāngainga mōtepe i roto.

He rangahau "matapō-taurua" tēnei, te tikanga o tērā, e kore ngā tūrora, ngā kairangahau rānei e mōhio ko tēhea te momo whāngainga ki tēnā tūrora, ki tēnā tūrora. Te take i pēnei ai, kia whakapikia te tika pū o ngā kitenga mā te whakaheke i te haukume i waenga i ngā tūrora me ngā kairangahau ki tētahi o ngā taurimatanga anake. Hei te taenga ki te mutunga o te rangahau, ki te hiahia koe ki te mōhio ko tēhea tō rōpū me ōna taurimatanga, ka whakaaturia e mātou ki a koe.

Hei te mutunga o te rangahau, ka āta whakatauria e mātou ko tēhea o ngā momo whāngainga toto te mea pai ake (mehemea he rerekētanga rānei o tētahi i tētahi) e whiwhi ai ētahi tāngata nui kē atu i te taurimatanga pai rawa ā ngā rā e tū mai nei.

He aha te hira o tēnei whakamātautau i Aotearoa?

Pērā me ngā kōrero i te tīmatanga o tēnei whārangi mōhiotanga, kua kawea kētia tētahi rangahau pēnei i tēnei i Peretānia. Ahakoa, he rerekē a konei i Peretānia, he maha ngā takiwā tuawhenua, he tokoiti te hunga noho i reira, me te nui hoki o ngā tūtukitanga motokā taumaha. Waihoki, he rerekē te taumata taurimatanga e wātea ana puta noa i Aotearoa, nā ngā rerekētanga rahi tāone, rahi hōhipera hoki. Nā te huinga o ēnei mea he nui ngā korenga e ōrite o te manaakitanga tūroro. Ahakoa kāore e taea e tēnei whakamātautau te whakatika ngā raru i tīmata mai ai ēnei korenga e ōrite, e whai ana tēnei whakamātautau ki te tautohu i te taurimatanga pai rawa mō ngā whāngainga toto i mua i te taenga ki te hōhipera. Ka mahi a Northern Rescue Helicopter Limited, mō te nuinga, i ngā rohe tuawhenua, otirā, ki te āwhina i ngā aituā waka, he mea tēnei ka pā ki te tamatāne, mō te nuinga o ngā tukungā. He wehenga taupori tēnei e mōhiotia ana kei te noho mōrea mō tō rātou kore e whiwhi taurimatanga hauora. Ko te hunga ka tino whiwhi painga mai i tēnei whakamātautau ko te hunga e noho tawhiti ana i ngā hōhipera nā te mea, ka puta ngā tino painga o te whāngainga toto i mua i te hōhipera i ngā rohe he roa ngā haerenga huarahi.

Ka ahatia taku tamaiti ki te whai wāhi atu ia?

I whakaurua tō tamaiti ki te rangahau i tōna whāngainga toto tonu, ā, kua hoki ki a koe ināianei kia whiriwhiri koe i te tono kia whakaae koe kia whai wāhi tonu mai ia ki ngā mahi whai i muri i tēnei rangahau. Kāore he pekanga tāpiri ki te hōhipera, he aromatawai rānei e hiahiatia ana hei wāhanga o tēnei rangahau. Mā tō whakaae kia noho tonu tō tamaiti i roto i te rangahau ka āhei te tira ki te kohi mōhiotanga tiaki tūroro o ia rā mō tō tamaiti, me ngā taurimatanga i a rātou i te hōhipera, i muri hoki i te putanga ki waho.

He aha ngā tūraru me ngā hua pea o te whai wāhi mai?

Kāore he tūraru e mōhiotia ana e piri ana/e kīa ana nā tēnei mahi, rānei, o te whai wāhi atu. Kāore he tūraru atu anō e mōhiotia ana o te whai wāhi ki te rangahau, ina whakaritea ki te tūraru e pā ana ki te whāngai i ngā wae toto ki te tangata. Mā ngā mōhiotanga ka kohia hei wāhi o tēnei whakamātautau e whakapai ngā tikanga whāngai toto ā ngā rā kei mua, ahakoa tēhea momo whāngainga toto i tukua ki tō tamaiti.

Ka kaha atu te aroturuki i muri i te whāinga wāhi ki te whakamātautau, nā te mea ka urutomo ngā mema o te tira rangahau ki ō rēkoata tākuta. E kīa ana tēnei he "tiro mataara", tōna tikanga, ka kitea wawetia ētahi āhukatanga hē ka ara ake pea, me te tahuri wawe kē atu ki te āwhina. Ko te paerewa taurimatanga o Aotearoa ko te "tiro mārie" arā, he tatari kia tahuri te tangata ki te tuku kōrero mai mō ngā āhukatanga hē.

Ka pēhea me he raruraru?

Me he āwangawanga ōu mō tētahi āhukatanga o tēnei rangahau, me pātai atu ki ngā kairangahau, ko wai te tino tangata tika hei whakautu i aua pātai. Mehemea kei te āwangawanga tonu koe, me te hiahia ki te tāpae amuamu ōkawa, ki te hiahia rānei koe ki te kōrero ki tētahi tangata motuhake mō tēnei rangahau, ka taea e koe te whakapā atu ki Ngā Kaitautoko (Health and Disability Advocacy Service). Ka kitea ō rātou taipitopito ki te whārangi 9 o tēnei whārangi mōhiotanga.

Me i whara tō tamaiti i roto i te wā o tēnei rangahau, kua āhei koe i reira kia **tono mō tētahi kapiheihana mai i Te Tari Āwhina Hunga Whara, rite tonu ki tō āhei me i whara koe i tētahi aituā i te wāhi mahi, i te kāinga rānei.** Kāore tēnei e kī ana ka whakaaetia noatia tō kerēme. Me tonu koe i tētahi kerēme ki Te Tari Āwhina Hunga Whara, ā, ka pau tētahi wā i te aromatawainga. Ki te whakaaetia tō kerēme ka whiwhi pūtea koe hei āwhina i tō hokinga ki te ora.

Mehemea he inihua hauora, he inihua oranga rānei tāu, tērā pea ka hiahia koe ki te pātai ki tō kaiinihua kia mōhio koe mehemea ka pākia tō inihua e te whai wāhi atu ki tēnei rangahau.

He aha ka pā ki te kī ahau kāore au e hiahia kia uru tonu taku tamaiti ki te rangahau?

Ki te whakatau koe kāore koe e hiahia kia whai wāhi mai tō tamaiti, ka taea te kī KĀO, ā, ka kounutia ia e mātou i te rangahau i tēnei wā. Ka mukua atu hoki e mātou ētahi mōhiotanga kua kohia mō tō tamaiti, tōna taurimatanga, tiakinga rānei mai i ngā tuhipoka rangahau, ki te kore koe e whakaae kia whakamahia aua mōhiotanga i kohia i mua.

Ka haere tonu te tiakitanga tūroro me ngā mahi o muri o ia rā, ā, e kore e pākia e tō whakatau.

Pēhea rā aku whakapono ahurea?

E mārāma ana te Ratonga Toto o Aotearoa, ki Te Ao Māori, he tapu te tinana me te toto, ā, me tino whai whakaaro, me āta whakahaere hoki ēnei āhuetanga. E whakaae ana te Ratonga Toto o Aotearoa ki te tautoko i ēnei whakapono, ā, he mea nui ki a ia te tapu o te toto. E āta whakahaere ana ngā tira whāwhā i te toto me ōna āhuetanga. Mehemea me whakakore atu ētahi toto, he mea āta whakahaere te mahinga, me te whakaū i te āhua tapu o te toto. He wāhi tēnei o ngā uara whakahaere o te Ratonga Toto. Ki te hiahia koe ki te whakawhiti kōrero anō mō tēnei, mā mātou e whakarite.

Ki te hiahia tautoko ahurea koe, ka taea tēnei te whakarite. Tēnā whakamōhiotia te tira rangahau, mā mātou tēnei e whakarite māu. Waihoki, ka taea e koe te waea atu ki te nama waea Tautoko Ahurea i raro i tēnei whārangi mōhiotanga. He rerekē te tautoko ahurea i te mōhio ki ētahi atu āhuetanga o ngā taurimatanga o te rangahau. Mō ēnei āhuetanga, ka taea e te Mātanga Tapuhi Tuku Toto te whakarite kia kōrero tētahi tangata o te tira rangahau ki a koutou ko tō whānau.

Ka pēhea te whakamahinga o ngā mōhiotanga o taku tamaiti?

Ka noho matatapu tonu te tuakiri o tō tamaiti hei tangata whai wāhi ki tēnei rangahau. Mā mātou e kōhi mōhiotanga (raraunga) mō tō tamaiti e hāngai ana ki tōna whāinga wāhi ki te rangahau. Ka whakamahia ēnei mōhiotanga hei whakakī i ētahi atu tuhinga rangahau hei whakaatu i ngā hua ki te kaitautoko me te tira rangahau whānui kē atu. Ko ētahi o ngā raraunga i ēnei tuhinga raraunga whāiti ko ngā hangapori taketake, he tāhuhu kōrero tākuta taketake, ngā raraunga mō ō rātou kitenga hua taiwhanga tākuta, ngā rongoā me ngā raraunga i kohia i tō rātou wā i te hōhipera, i ētahi atu pekanga o muri mai rānei. Ki te hiahiatia, ka kohia hoki pea ētahi kōrero tāpiri mai i ō rātou rēkoata hōhipera, i tō rātou tākuta whānau rānei. E kore pea rātou e āhei kia whai wāhi atu ki tēnei rangahau ki te kore koe e whakaae ki te kohinga o ēnei raraunga.

Mā ngā raraunga ka kohia e āwhina te tira rangahau kia mōhio ko tēhea o ngā momo whāngaiinga toto te mea pai atu, mehemea kāre kau he rerekētanga o ngā mea e rua rānei.

Ka rokirokitia ngā raraunga i kohia hei "Raraunga ka Taea te Tautohu" rānei, hei "Raraunga kua Oti te Whakamuna," rānei.

Raraunga ka Taea te Tautohu

Ko ngā raraunga ka taea te tautohu ko ngā raraunga katoa e taea ai tō tamaiti te tautohu (hei tauira, tōna ingoa, tōna rā whānau, tōna wāhi noho rānei). Ka whakamahia tēnei mōhiotanga hei whakakī i ngā tuhinga rangahau whāiti, ā, ka puritia i roto

Tērā pea ka whai tomokanga ngā tāngata e whai ake nei ki tō raraunga ka taea te tautohu:

- Ngā tāngata o te tira rangahau, tae atu ki te tākuta o te rangahau me ngā Mātanga Tapuhi Tuku Toto.
- Ngā ringa hangarau o ngā taiwhanga, ringa whakaahua oro - mā rātou e kohikohi, e tukatuka, e tātari, e whakapūrongo hoki ētahi tātarianga, whakamātautau i muri rānei mō tō tamaiti.
- Kaiaroturuki rangahau (ka tukua te mana whakauru ki tētahi kanohi kua oti te whakamana, o te kaitautoko, kia arotake i ōna rēkoata tākuta ki te tiro ki te tika pū o ngā mōhiotanga).
- Te kaitautoko me ōna kanohi, ētahi komiti matatika, ngā hinonga kāwanatanga rānei mai i Aotearoa, ki te arotakea te rangahau, te pae rānei. Te take i kawea ai ēnei arotake kia mōhiotia he pai te tautiaki i te hunga whai wāhi, he tika te whakahaere i te rangahau, ā, he tika pū ngā raraunga kua kohia.
- Te Komiti Matatika Hauora, Hauātanga hoki, mō ngā take ture, take whakaritenga ture hoki.
- Ngā hinonga hauora, whakarite ture, kāwanatanga rānei mō ngā take ture, take whakaritenga ture hoki.
- Te tākuta ā-whānau o tō tamaiti, ētahi atu tākuta hōhipera rānei, ki te ara ake he hua tē matapaetia (he kitenga pokerehū) ka noho pea hei mea nui mō tō hauora. Mā tēnei ka taea te whakarite mahi mō muri atu.
- Te Āpiha Tākuta mō te Hauora, ki te ara ake he kitenga whakaū i tētahi mate me whakamōhio ki ngā mana.

I ngā wā ruarua noa, he tika pea kia tuari te kairangahau i ngā raraunga ka taea te tautohu ki ētahi tāngata, ki ētahi rōpū rānei kāore i te whakarārangi i runga ake nei - hei tauira, mō te tūpono pā o tētahi mōrea taumaha mō te hauora tūmatanui, te haumaruru rānei, ka pā ki te ora me te hauora o te tangata whai wāhi mai, ki tētahi atu tangata rānei; ki te hiahia rānei te raraunga mō ētahi āhuetanga ture.

Ngā raraunga kua oti te whakamuna

Kia mōhiotia ai kei te noho matatapu, ngā mōhiotanga whaiaro o tō tamaiti, e kore ētahi whakamōhiotanga tautohu i a ia e whakaurua ki tētahi mōhiotanga rangahau ki te kaitautoko. Ka tautohutia kētia ia ki tētahi nama rangahau ahurei, e mōhiotia nei ko tētahi "waehere". Ka

puritia e te tira rangahau tētahi rārangi e paihere ana i tō waehe ki te ingoa o tō tamaiti, kia taea ai ia te tautohu mā tana raraunga kua oti te whakawaehere, ki te hiahiatia.

Tēnā pea ka whai tomokanga ngā rōpū e whai ake nei ki ngā mōhiotanga kua oti te whakamuna, te whakawaehere hoki, nā te mea ka tukua tēnei, ka rokirokitia hoki i roto i te Northern Resuce Helicopter Limited, me te Ratonga Toto o Aotearoa:

- Ngā tāngata o te tira rangahau, tae atu ki te tākuta o te rangahau me te Mātanga Tapuhi Tuku Toto.
- Te kaitautoko me te kaiaroturuki rangahau, mō ngā tikanga o tēnei rangahau.
- Ngā tāngata me ngā kamupene e mahi ana i te taha o te kaitautoko, mō te kaitautoko rānei mō ngā tikanga o tēnei rangahau (ka eke pea tēnei ki te tekau tāngata puta noa i ngā whakahaere e rua)
- Te Komiti Matatika Ngoikoretanga, kia hāngai ki ngā herenga ā-ture, ā-whakaritenga hoki.
- Ngā hinonga hauora, whakarite, kāwanatanga rānei mō ngā take ture, take whakaritenga ture hoki, pēnei i te tuku pūrongo mō te rangahau me ētahi tūponotanga hē.

Ngā tūraru

Ahakoia ka mahi nui mātou ki te tautiaki i te tūmataitinga o tō tamaiti, kāore e taea e mātou te kī pono ka pupuritia katoatia ngā mōhiotanga o tō tamaiti kia matatapu rawa. Ahakoia he mōhiotanga kua whakamunatia, kua waeheretia hoki, kāore e taea te kī e kore tō tamaiti e tautohutia. He iti noa iho te tūraru ināianei tērā e urutomo ētahi tāngata, e whakamahi hē hoki i ōna mōhiotanga (hei tauira, e uaua ake ai tana whiwhi mahi, pupuru tūranga mahi, whiwhi inihua hauora rānei) engari tērā pea ka piki ake te tūraru ā ngā rā kei mua, ina kitea e te tangata ētahi atu ara mō te aruaru mōhiotanga.

Ka tukua pea ngā mōhiotanga o tō tamaiti kua whakamunatia ki Peretānia, ka whakahanumitia ai ki ngā hua rangahau mai i te rangahau SWiFT UK. He iti iho pea ngā tikanga tautiaki raraunga o ētahi atu whenua i ō Aotearoa. Kārekau pea he kanohi nō Aotearoa i roto i ngā whakahaere o tāwāhi e whakatau tikanga nei mō te whakamahinga o ngā mōhiotanga o tō tamaiti. E noho mai ana te tūraru tērā pea e kore pea te whakamahinga raraunga a ngā kairangahau o tāwāhi e hāngai ā-ahurea ki Aotearoa, ā, kāore pea he kanohi nō Aotearoa i ngā komiti whakaruruhau o tāwāhi.

Te Haumarua me ngā Tikanga Rokiroki o tō Mōhiotanga

Ka puritia ngā mōhiotanga ka taea te tautohu o tō tamaiti ki Northern Helicopters Limited, Health New Zealand | Te Whatu Ora me te Ratonga Toto o Aotearoa i roto i ngā rā o te rangahau. I muri i te rangahau ka whakawhitia ki tētahi pae rokiroki haumarua, ka tiakina i reira mō te tekau tau, e kore e poto iho, kātahi ka murua. Ka whakaurua ngā mōhiotanga kua oti te waehe o tō tamaiti ki tētahi pātengi raraunga matihiko (RedCap EDC System) i āta whakatūria mō te rangahau e te kaitautoko matua, he mea rokiroki ki ō rātou tūmau whakaroto. Mā roto i tēnei, ka wātea ngā mōhiotanga kua oti te waehe o tō tamaiti mā tētahi tūmau haumarua, hei whakamahi mā te kaitautoko. E hāngai ana te pūnaha RedCap EDC

System ki ngā whakaritenga whakahaere ture ā-ao, ā,-motu, i ngā whenua e whakamahia ai. Ka puritia ngā mōhiotanga kua whakamunatia i roto i tētahi tūmau kapua haumarua e te kaitautoko mō te tekau tau, e kore e poto iho, kātahi ka murua mā te muku i ngā kōnae tāhiko.

Nā te mea ka wātea pea ngā raraunga kua whakamunatia hei whakamahi i roto i Peretānia me Kānata mō tētahi rangahau whakakotahi i ngā raraunga mai i ngā whenua e toru, ka herea e ngā ture tautiaki raraunga o aua whenua, kua hoki o Aotearoa. E whakaae ana te tira rangahau ki ngā pānga o te tuku raraunga Māori ki tāwāhi, ina whakaarotia te whakatūturu i ngā mātāpono Mana Raraunga Māori. Mō ētahi atu whakawhitinga kōrero, me haere ki hea hoki ki te kimi tautoko, tēnā tirohia ngā taipitopito TAUTOKO AHUREA i te whārangi 9.

Ngā Rangahau ā ngā Rā e Tū mai Nei ka Whakamahi i tō Mōhiotanga

Ka whakamahia pea ngā mōhiotanga o tō tamaiti kua waeheretia mō ngā rangahau e pā ana ki ngā whāngainga toto ā ngā rā e tū mai nei. Ka kia tēnei "Ngā Whakamahinga Kāore i Āta Tautuhitia ā ngā Rā e Tū mai nei", ā, ka pā ki ngā raraunga katoa ka kohia i roto i tēnei rangahau. Ki te whakaae koe kia uru tō tamaiti ki tēnei rangahau, ka whakamahia pea tōna mōhiotanga kua waeheretia ki tētahi atu rangahau tākuta/pūtaiao hoki/rānei, kāore he pānga ki te rangahau o nāiane.

Tērā pea ka kawea ēnei rangahau i tāwāhi. E kore koe e whakamōhiotia ina kawea ngā rangahau ā ngā rā e tū mai nei ina whakamahia ngā mōhiotanga o tō tamaiti kua waeheretia. Ka tohaina whānuitia pea ngā mōhiotanga o tō tamaiti kua waeheretia ki ētahi atu kairangahau, kamupene rānei. Ka tāpiritia hoki pea ngā mōhiotanga o tō tamaiti kua waeheretia ki ngā mōhiotanga mai i ētahi atu rangahau, kia noho hei wāhi o ētahi huinga raraunga whānui kē atu. E kore koe e whiwhi pūrongo, mōhiotanga rānei mō ētahi rangahau ka mahia i wāhi kē atu e whakamahi ana i ngā mōhiotanga o tō tamaiti kua waeheretia. Ka whakamahia pea ngā mōhiotanga kua waeheretia mō ake tonu atu, heoi anō, ki te kōunu koe i tō whakaae, e kore e whakamahia. Ahakoa rā, ka tino uaua pea, e kore hoki pea koe e āhei ki te urutomo ki tēnei mōhiotanga, te kounu rānei i tō whakaaetanga mō te whakamahinga, ina tiria ngā mōhiotanga o tō tamaiti mō ngā rangahau ā ngā rā e tū mai nei.

Tēnā pea mā ngā mōhiotanga o tēnei rangahau ka hua ake he kitenga hou, he auahatanga hou, te tāreinga rānei o tētahi hua arumoni. Ka noho tonu ēnei tika ki te Northern Rescue Helicopter Limited, me Te Ratonga Toto o Aotearoa. E kore tō tamaiti, tō whānau rānei e whiwhi painga ā-moni, kāpeniheihihana rānei, e kore rānei e whai tika ki ētahi tāreitanga, auahatanga, ētahi atu kitenga rānei ka ara ake pea i ēnei mōhiotanga.

Ngā kitenga pokerehū

Ko tēnei mea te kitenga pokerehū he mea tāpiri ka kitea i roto i tētahi whakamātautau, kawenga rānei, kāore i matapaetia i mua. Tētahi tauira o tēnei āhua ko tētahi kitenga whakamātautau toto kāore i matapaetia, tētahi tūtohutanga mate hou rānei mō tētahi āhuatanga tinana kāore i mōhiotia i mua i reira. Ahakoa he aha, me he kitenga pokerehū ka kitea i roto i ngā tātaritanga o ngā hua rangahau, ka tukua ki te tākuta ā-whānau o tō tamaiti, ki te wāhanga tika rānei o te hōhipera, e taea ai te whakarite hui i te taha o tētahi mātanga hei whakawhiti kōrero ki tō tamaiti mō ēnei kitenga.

Ngā Tika kia Urutomo ki Ō Mōhiotanga

Ka taea e koe te kimi urutomo ki ngā tuhinga a te tākuta mō tō tamaiti mā te whakapā atu ki te tākuta o te rangahau ki te Mātanga Tapuhi Tuku Toto rānei. Ka āhei hoki koe te tono kia whakatikatikaina hoki ētahi raraunga whaiaro ehara i te tika. Me he pātai anō āu mō te kohinga me te whakamahinga o ngā mōhiotanga mō tō tamaiti, tēnā kōrero ki tētahi o ngā Mātanga Tapuhi Tuku Toto.

Ka wātea tētahi whakamārama o tēnei rangahau ki <https://www.anzctr.org.au> Ko te nama tautohu o te rangahau ko ACTRN12625000719437. E kore e uru ki ēnei pae tukutuku ētahi mōhiotanga e taea ai tō tamaiti te tautohu. Heoi anō nei te mea ka kitea i reira, he whakarāpopototanga kau o ngā hua. Ka taea e koe te rapu i ngā pae tukutuku ahakoa te wā. Ka whakawhatatia ngā tuhinga taketake katoa mō te tekau tau, e kore e poto iho.

He aha ōku whiringa mō te whakamahinga o ngā mōhiotanga mō taku tamaiti?

Ka taea e koe te whakamutu i te whāinga wāhi o tō tamaiti ki te rangahau ahakoa te wā, kāore e hiahia kia homai tētahi take. Mehemea kua whai koe i mua, ā, e hiahia ana koe kia mutu te noho o tō tamaiti i roto i te rangahau, ka puritia tonutia e mātou ngā kōrero kua kohia kētia e mātou i raro i tō kirimana o mua. Hei tiaki tēnei i te toitū pūtaiao o te rangahau.

Me haere au ki hea ki te kimi i ētahi atu kōrero mō te whakamahinga o ngā mōhiotanga mō taku tamaiti?

Ka whakamahia ngā mōhiotanga e ngā kaiwhakarite i te rangahau. Ka taea e koe te kimi i ētahi atu āhuatanga o tā mātou whakamahi i ngā mōhiotanga mō tō tamaiti:

- mā te pātai ki tētahi o te tira rangahau
- mā tō mātou mātārere e wātea ana ki www.clinicaldata.nzblood.co.nz/SWIFT

Ka whakamōhiotia te tākuta ā-whānau o taku tamaiti mō tana urunga ki tēnei rangahau?

Āe, ka tuhi reta mātou ki tō Tākuta ā-Whānau kia mōhio ia kua whai wāhi tō tamaiti.

Ka ahatia ngā hua o te rangahau?

Kia oti te rangahau, ka pānuitia ngā mōhiotanga i kohia mō ngā tūrora katoa, tae atu ki tō tamaiti, i roto i ngā hautaka pūtaiao me te tākuta, ka whakaaturia hoki i ngā huihuinga. Ka horaina hoki e mātou he whakarāpopototanga o ngā hua i tētahi paetukutuku motuhake mō te rangahau ki: www.clinicaldata.nzblood.co.nz/SWIFT. E kore tō tamaiti e taea te tautohu i roto i ētahi pukapuka, whakaaturanga rānei, mai i te rangahau nei.

Mā te waitohu i te puka whakaae, kei te whakaae koe kia whakamahia ngā mōhiotanga o tō tamaiti, kua oti te whakamuna, mō ēnei āhuatanga.

Ko wai kei te whakariterite i te rangahau?

Kei te whakahaeretia te rangahau, ā, kei te whāngaia hoki ki te pūtea e Te Ratonga Toto o Aotearoa, me te Northern Rescue Helicopter Limited.

Ko wai kua arotake i te rangahau?

Kua whiwhi kē tēnei rangahau i ngā whakaaetanga matatika mai i te Northern A New Zealand Health and Disability Ethics Committee.

Kua arotakea hoki ngā mōhiotanga mō te whārangi e pānui nei koe e ētahi mema o Te Ratonga Toto o Aotearoa, me te Northern Rescue Helicopter Limited.

Me whakapā atu au ki a wai mō ētahi atu kōrero?

Ki te hiahia atu koe ki ētahi atu kōrero, me he pātai, he āwangawanga, he amuamu rānei mō te rangahau, ahakoa te wā, ka taea e koe te whakapā atu ki tētahi o ngā Kaitūhura Matua, ki te Tapuhi Whāngai Toto Matua rānei.

Kairangahau Matua: Dr Richard Charlewood ☎ 027- 572-2547	Kairangahau Matua: Dr Alana Harper ☎ 021-155-5134
Mātanga Tapuhi Tuku Toto: <Insert name> ☎ <Insert contact number>	Mātanga Tapuhi Tuku Toto: <Insert name> ☎ <Insert contact number>
Ka āhei hoki koe ki te whakapā atu ki te Komiti Matatika Hauātanga (HDEC) nāna tēnei rangahau i whakaae ki: Īmēra: hdec@health.govt.nz	
Mehemea he pātai, he āwangawanga rānei mō ō tika hei tangata i tēnei rangahau, ka āhei koe te whakapā atu ki tētahi kaitautoko hauora, hauātanga motuhake rānei. He ratonga kore-utu tēnei i raro i te Ture mō Te Toihau Hauora, Hauātanga. ☎ 0800 555 050 puta noa i Aotearoa; Waea whakaahua utu kore: 0800 2 SUPPORT (0800 2787 7678) Īmēra: advocacy@advocacy.org.nz Pae tukutuku: https://www.advocacy.org.nz/	
Tautoko mō te taha Māori Tēnā whakapā mai ki a Steve Phillips mō He Kamaka Waiora (Māori Health Team) ☎ 021425972	